

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Nærings- og fiskeridepartementet
Postboks 8090 Dep
0032 OSLO

Deres ref.
18/6259-3

Vår ref.
19/256 - PHV

Dato
01.04.2019

Høring - forslag om ny forskrift til foretaksnavneloven

Vi viser til Nærings- og fiskeridepartementets brev 11.01.2019 med vedlegg.

Justis- og beredskapsdepartementet har følgende merknader:

Forskriftsforslaget § 3

Vi er ikke enige i at det bør åpnes for bruk av små bokstaver ved registrering av foretaksnavn i Enhetsregisteret og Foretaksregisteret.

Gjeldende praksis, der foretaksnavn konsekvent registreres med store bokstaver, underbygger et grunnleggende prinsipp om at det kjennetegnrettslige vernet for foretaksnavn er knyttet til navnets innhold, fremfor skrivemåte eller grafisk utforming. Loven gir vern for selve foretaksnavnet, og ikke måten dette skrives på. Dette gjelder både i relasjon til foretaksnavnelovens forbud mot registrering av identiske og forvekselbare foretaksnavn etter henholdsvis §§ 2-1 og 2-6 nr. 4, og det korresponderende vernet mot slike foretaksnavn i §§ 3-1 og 3-2. Etter vår vurdering er en enhetlig registrering av alle foretaksnavn med store bokstaver hensiktsmessig for å ivareta dette prinsippet. Å åpne for bruk av små bokstaver vil kunne uthule dette, og skape uklarhet om det kjennetegnrettslige vernet for foretaksnavn. Den foreslåtte endringen er derfor etter vårt syn ikke en ønskelig løsning.

For øvrig stiller vi spørsmål ved hjemmelen for en slik forskriftsregulering for Enhetsregisterets del, da det som hjemmel er vist til foretaksnavneloven § 2-2 siste ledd andre punktum. Vi vil anta at hjemmelen for Enhetsregisterets del må finnes i enhetsregisterloven.

Forskriftsforslaget § 4

Vi er enig med Nærings- og fiskeridepartementet i at det er uheldig når praktiseringen av kriteriet «identisk» i foretaksnavneloven § 2-1 første ledd første punktum ikke har skjedd i samsvar med forutsetningene i lovforarbeidene, jf. spesialmerknadene til foretaksnavneloven § 2-1 i Ot.prp. nr. 43 (2002-2003). Dette innebærer at det kan finnes foretaksnavn som er registrert til tross for at de er identisk med et eldre foretaksnavn etter loven § 2-1. I den grad det eldre navnet har særpreg og det er risiko for forveksling, vil slike tilfeller kunne fanges opp av ordningen med administrativ overprøving hos Patentstyret etter foretaksnavneloven § 3-6 jf. § 2-6 nr. 4 og § 3-2 jf. § 3-3. En registrering av et identisk foretaksnavn vil imidlertid ikke kunne oppheves ved administrativ overprøving om det eldre navnet mangler særpreg og det ikke er risiko for forveksling. Selv om det vil være adgang til søksmål mot en ugyldig registrering etter foretaksnavneloven § 5-1, er det behov for at forbudet mot registrering av identiske foretaksnavn håndheves korrekt allerede av registerfører.

Vi stiller likevel spørsmål om en forskriftsregulering er en hensiktsmessig fremgangsmåte for å avhjelpe et slikt tilfelle. Ettersom det allerede følger av loven at et foretaksnavn skal nektes registrert om det er identisk med et eldre navn, er det neppe hensiktsmessig å regulere ett element i denne vurderingen nærmere i forskrift. Etter vårt syn burde dette spørsmålet heller løses ved at Nærings- og fiskeridepartementet gir instruks til registerfører om lovtolkningen, der det vises til forarbeidene til foretaksnavneloven § 2-1.

En slik regulering for kun ett eksempel i «identisk»-vurderingen kan også være egnet til å skape tvil om andre elementer i vurderingen. Vurderingen av om to navn er identiske etter foretaksnavneloven § 2-1 er en sammensatt vurdering, der spørsmålet om ortografiske tegns atskillende evne bare er ett aspekt. En forskriftsregulering som kun retter oppmerksomheten mot dette aspektet, vil derfor kunne gi et skjevt og ufullstendig bilde av vurderingen etter § 2-1.

Det konkrete forslaget til § 4 er også problematisk ved at det foreslås at bestemmelsen ikke skal få anvendelse på allerede registrerte foretaksnavn. Ettersom formålet med forskriftsbestemmelsen er å klargjøre en lovtolkning som det ut fra lovforarbeidene er spørsmål om å anse som gjeldende allerede fra lovvedtakets ikrafttredelse, bør man ikke i en senere forskrift avskjære anvendelsen av lovbestemmelsen i denne henseende på eldre registrerte foretaksnavn. Hvorvidt slike foretaksnavn er registrert i strid med § 2-1 eller ikke, må uansett vurderes ut fra lovens kriterium i lys av lovforarbeidene. Forslaget § 4 tredje ledd kan skape uklarhet om dette.

I forskriftsforslaget er det dessuten angitt at hjemmelen for forslaget er foretaksnavneloven § 2-2 siste ledd andre punktum, som gir hjemmel for «nærmere regler om utforming av foretaksnavn». Det følger av lovforarbeidene i Ot.prp. nr. 65 (1986-87) side 10 at denne forskriftshjemmelen er begrunnet med at «det kan være

behov for å gi nærmere bestemmelser i forskrifter om utformingen av firma og om eventuelle andre forhold av mer registreringsteknisk art i den forbindelse.» Vi kan vanskelig se at § 2-2 siste ledd andre punktum gir hjemmel for forskrifter om det nærmere innholdet i «identisk»-vurderingen etter § 2-1.

Overgangsregler

I forskriftsforslaget er det i flere av bestemmelsene tatt med bestemmelser om hva som skal gjelde for foretak som allerede er registrert ved ikrafttredelse av forskriften, og om hvilket tidspunkt forskriften skal gjelde fra. Dette gjelder § 1 femte ledd, § 2 andre ledd, § 3 andre ledd og § 4 tredje ledd. Slike overgangsregler bør ikke plasseres i selve de materielle forskriftsbestemmelsene, men tas inn samlet i bestemmelsen om ikrafttredelse i § 5.

Avslutningsvis nevner vi at det kan synes som at forholdene som søkes regulert i forskriftsforslaget, heller burde vært tatt inn i selve foretaksnavneloven.

Bestemmelsene i § 1 og § 2 hører naturlig hjemme blant bestemmelsene i lovens § 2-2. Det foreligger i dag ingen forskrifter til loven, og når forskriftsforslaget er lite omfattende kan det være mer hensiktsmessig at de aktuelle bestemmelsene innarbeides i selve lovteksten.

Med hilsen

Harald Aass
fagdirektør

Per Hvattum
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent og sendes uten signatur